

PILZNO 2016

**moving station
pěstuj prostor
papírna
zastávka
fresh air gallery
k světu.
perfect world
světovar
students activity
vestředu
the ecoc**

SCENA KULTURALNA W PILZNIE

Sektor kulturalny w Pilźnie składa się z 312 jednostek i zatrudnia szacunkowo 1403 osób, z czego 45% pracowników na polu sztuk performancywnych. *Według Wikipedii, populacja Pilzna wynosi 169 033 mieszkańców. Oznacza to, że jedna na 122 osoby pracuje w sektorze kulturalnym lub kreatywnym. Wciąż jednak większość osób, z którymi rozmawiałam, uznawała, że scena kulturalna w Pilźnie jest raczej niewielka. Interesowała mnie zwłaszcza scena niezależna, w skład której wchodzi organizacje pozarządowe, grupy nieformalne i aktywne jednostki. Istnieje kilka aktywnych grup, działających na polu przestrzeni publicznej, na przykład Pěstuj prostor czy k světu. Istnieją miejsca jak Moving Station, Zastávka, DEPO2015 czy Papírna, będące centrami kultury, działającymi na innych polach aktywności. Napotkałam też przypadki działań studentów sztuki, jak Galeria Vestředu i Crossover Magazine.

Dla lepszego wglądu w sposoby ich pracy,

* Šárka Havlíčková, Výzkum vlivu projektu Evropské hlavní město kultury Plzeň 2015 na stávající kulturní aktéry v Plzni

przeprowadziłam wywiady (w mniej więcej ustrukturyzowanej formie) z przedstawicielami wspomnianych grup. Rozmawiałam z takimi osobami, jak Roman Černík z Moving Station, Petr Šimon, były manager projektów międzynarodowych Pilzno 2015, Helena Dienstbierová Šimicová z Zastávki, Jakub Mareš z k světu., Lukáš Kellner z FDULS, Jan Chabr z Vestředu, Jiří Kunc z DEPO2015, Tereza Svášková z programu OPEN A.I.R. i ARABFEST, Marek Sivák z Pěstuj prostor. Te konwersacje pomogły mi zrozumieć, jak wygląda ta scena kulturalna.

Powiedziałabym, że kulturalna scena niezależna w Pilźnie jest dość mała. Jak dowiedziałam się później, jest tak z kilku powodów. Główny, co przewijało się w trakcie wywiadów, stanowi przemysłowa tradycja Pilzna. Nie istnieje tu tradycja kultury klasy średniej. Są duże instytucje, jak wielki teatr z trzema oddziałami i raczej tradycyjnym programem: balet, operetka i dramat tradycyjny. Jest naprawdę dobry teatr lalek, posiadający długą tradycję. Jak powiedział mi Roman Černík, istnieje całkiem silna scena

teatru amatorskiego, na przykład Divadlo Dialog i około 18 mniejszych grup teatralnych. Nie ma jednak żywej, publicznej galerii sztuki współczesnej (poza Zapadoceska galerie i Galerią Miejską). Niezależne wystawy odbywają się głównie w kawiarniach albo w Papírnie. Jak mówi Jiří Kunc, powstał plan zbudowania nowej galerii sztuki, stanowiący jeden z głównych projektów infrastrukturalnych ESK. Rozpisano konkurs, wyłoniono zwycięzcę, a ostatecznie na realizację nie znalazły się pieniądze.

Dla Romana Černíka istotnym czynnikiem, wpływającym na kształt sceny kulturalnej, jest brak szkół artystycznych o długich tradycjach. Istnieje FDULS, ale jest nowa. Posiada status wydziału dopiero od trzech lat (wcześniej funkcjonowała jako zakład na Uniwersytecie). Nie istnieje szkoła teatralna. Nie wychodzą pisma kulturalne. Czeska telewizja nie ma tu swojej redakcji, więc kultura nie jest obrazowana, nie relacjonuje się jej. W 2015 Pilzno organizowało swoją edycję ArtMap * sfinansowaną z budżetu ESK, ale odbyło się to

* Założona w 2007 roku jako platforma, której celem jest wspieranie i promocja sztuki współczesnej w Czechach. Posiada formę papierowej mapy wydarzeń oraz strony internetowej.

tylko raz.

Odnoszę wrażenie, że generalnie mieszkańcy Pilzna przyzwyczajeni są do klasycznych form artystycznych. Wydaje mi się jednak, że zaczyna się to teraz zmieniać i istnieje wiele organizacji oraz wydarzeń, poszerzających definicję kultury. Są ludzie, którym zależy na Pilźnie, którzy zdecydowali się tu zostać i poświęcić swój czas, wiedzę i pasję, by ulepszyć to miasto.

Sektor organizacji pozarządowych jest finansowany głównie z grantów (miejskich, regionalnych, państwowych, europejskich), niektóre z nich podejmują również działalność komercyjną. Ciekawym przykładem jest Festiwal Kultury Arabskiej, finansowany przez Uniwersytet oraz wybrane ambasady. Innym źródłem dochodu są opłaty za wstęp. Arab Fest współpracuje z różnymi partnerami, którzy udzielają mu swoich przestrzeni lub pokrywają niektóre części programu festiwalu. Świetne jest, że Uniwersytet naprawdę wspiera festiwal, który powstał na jednym z jego wydziałów i wciąż uważa się go za jedną z najistotniejszych form działalności studenckiej.

CULTURE SCENE IN PILSEN

The cultural sector in Pilsen consists of 312 entities and employs an estimated 1,403 people, 45% of employees working in the field of performing arts. *According to Wikipedia Pilsen population is 169,033 citizens. This means that every person out of 122 is working in creative or cultural sector. But still most of the people I was speaking with stated that cultural scene in Pilsen is rather small. I was mainly interested in the independent scene consisting of NGOs, non formal groups and active individuals. There are several active groups which are working on a field of public space, like Pěstuj prostor or k světu. There are places like Moving Station, Zastávka,

* Šárka Havlíčková, Výzkum vlivu projektu Evropské hlavní město kultury Plzeň 2015 na stávající kulturní aktéry v Plzni

DEPO2015 or Papírna which are cultural centers with different fields of activity. I also came across examples of students of art faculty activities, like Vestředu Gallery or Crossover Magazine.

To get a better insight into the way they are working I interviewed (in more or less structured way) some of the representatives of mentioned groups. I talked to Roman Černík from Moving Station, Petr Šimon, former International Project Manager at Pilzno 2015, Helena Dienstbierová Šimicová from Zastávka, Jakub Mareš from k světu., Lukáš Kellner from the FDULS, Jan Chabr from Vestředu, Jiří Kunc from DEPO2015, Tereza Svášková from OPEN A.I.R. program and ARABFEST, Marek Sivák from Pěstuj prostor. These

conversations helped me to get an idea about how does the culture scene look like in here.

I would say that the independent culture scene is quite small in Pilsen. And as I got to know, there are several reasons for it. The main one, which repeated in the interviews is the industrial tradition of the city. There is no tradition of city middle class culture. There are those big institutions, like a big theater, with three departments and rather traditional program: ballet, opera, operetta and traditional drama. There is a puppet theater, which is really good and has a long tradition. As Roman Černík told me, there is a pretty strong scene of amateur theater, like Divadlo Dialog and around 18 small theater groups. But there is

no living, public contemporary gallery (besides the West Bohemia Gallery and the Pilsen City Gallery). The independent shows are happening mainly in the cafés or in Papírna. As Jiří Kunc told me, there was a plan to build a new art gallery, which was one of the ECoC primary infrastructural projects. The competition was organized, winner was chosen, and in the end there was no money for realization.

For Roman Černík an important factor influencing the shape of the cultural scene is the lack of art schools with long tradition. There is the FDULS, but it's new. It has the status of faculty only for three years (before it was only a department of the University) There is no theater school. No cultural magazine. The Czech television doesn't have its

redaction here, so culture is not visualized, it's not reported. In 2015 Pilsen had its edition of ArtMap * funded with the ECoC money, but it happened only once.

I have the impression, that in general, citizens of Pilsen are used to the classic forms of art. But I guess it's changing now and there is a lot of organizations and events broadening the definition of culture. There are people who care for Pilsen and decided to stay here and invest their time, knowledge and passion to make it better.

The NGO sector is funded mainly from the grants (municipal, regional, national, European), some

* Founded in 2007 as a platform whose aim is to support and promote contemporary art in the Czech Republic. It's released as a paper map of events as well as a website.

of the organizations are undertaking the commercial activity as well. An interesting case is the Festival of Arab Culture, which is financed by the University and the selected embassies. The other source of income are entry fees. Arab Fest cooperates with different partners who let them use their premises or cover some parts of the festival program. Great thing is that the University is really supporting the festival which was born at one of its faculties and it's still considered as one of the most important student activities.

MOVING STATION

Kopernikova 574/56
Pilzno
www.johancentrum.cz
info@johancentrum.cz

kontakt:
Roman Černík
Lukáš Kubec
duży hall (20 x 10 x 6 m) gotowy pomieścić
100-250 osób
Moving Café z miejscami dla 50 gości
mała przestrzeń konferencyjno-wystawiennicza
mieszcząca 80 osób
hall wejściowy w stylu Art Nouveau w swojej pierwotnej formie z roku 1904

“JOHAN prowadzi działania na trzech głównych polach: projekty artystyczne (festiwale, projekty teatralne i parateatralne, produkcja, konsultacje), praca społeczna (street work, punkt kontaktowy i informacyjny dla młodzieży z problemami, wstępna profilaktyka względem zjawisk patologicznych, działania resocjalizacyjne oraz wolontariat) i projekty edukacyjne (oparte na metodach kształcenia poprzez sztukę, edukację w zakresie estetyki i teatru oraz rozwój osobisty i społeczny). [...]”

Działania JOHAN skupiają się przede wszystkim na stworzeniu przestrzeni dla kontaktów kulturalno-społecznych. Wdrożyliśmy projekt rewitalizacji społeczno-kulturalnej pustego budynku dworca kolejowego Pilzno-Południe. Moving Station to niezależna przestrzeń dla kultury alternatywnej w mieście. Budynek starej stacji kolejowej stał się miejscem spotkań wiodących artystów i tych, którzy wciąż poszukują sposobu na samospelnienie w sztuce.” *

* www.johancentrum.cz

MOVING STATION

Koperníkova 574/56, Pilsen
www.johancentrum.cz
info@johancentrum.cz

contacts:
Roman Černík
Lukáš Kubec

the big hall (20 x 10 x 6m)
ready to host 100–250 people
Moving Café seating 50 people
small conference and exhibition hall with a capacity of 80 people
Art Nouveau entrance hall
in its original form from 1904

“JOHAN develops its activities along three main lines: artistic projects (festivals, theatre and paratheatre projects, production, consulting), social work (street work, contact and information center for problematic youth, primary prevention of pathological phenomenon, resocialization projects and work with volunteers) and educational projects (concerned with methods based on educating by art, aesthetic education, drama education and personal and social development). [...]”
The activities of JOHAN

are mainly concentrated on creating a space for cultural-social contacts. We implemented the project of cultural and social revitalization of the empty building of the railway station Pilsen-South. Moving Station is an independent space for alternative culture in the city. The old railway station building has become a meeting place for leading artists and those who are still seeking a way of self-realization in art.” *

* www.johancentrum.cz

Wywiad z Romanem Černíkem, aktywiście, ekspertem teatralnym i członkiem wielu grup performatywnych. Roman jest dyrektorem Johan Centrum, był jednym z inicjatorów oraz przedstawicieli ESK Pilzno 2015.

Historia Moving Station

Przez 15 lat działaliśmy jako tak zwany skłot. Pierwsze działania miały miejsce w roku 2000. W 2003 zaczęliśmy wynajmować przestrzeń. Przez pierwsze trzy lata mieliśmy układ z przewoźnikiem České dráhy, zapytaliśmy o pozwolenie na wykorzystania przestrzeni, a oni się zgodzili, bo budynek i tak miał zostać zburzony. Zorganizowaliśmy więc udaną akcję, pewnego rodzaju performans site specific. Właścicielowi budynku się to spodobało, więc pomógł nam z doprowadzeniem wody i prądu, ponieważ wcześniej ich nie było. Potem budynek został sprzedany developerowi, który również pozwolił

nam tam przebywać i pracować. A następnie zasponsorował on rewitalizację obiektu. To dość niezwykła historia.

Jednak teraz od prawie roku mieścimy się w zrewitalizowanym budynku, który stoi pusty. Niedługo pojawi się tu trochę osób, które przychodzą na próby i tak dalej. Rzecz w tym, że wszyscy ludzie, którzy tworzyli to miejsce, mają teraz swoje własne życie, pracę, dzieci. Z kolei młodzi ludzie mają inny punkt widzenia na różne rzeczy, inaczej traktują życie. Moving Station otwierało pokolenie po-podziałowe – było wśród nich wielu aktywistów, ekologów, wegetarian, pracowników społecznych. Byli gotowi na duże poświęcenia. A to pokolenie Rolling Stonesów nie jest zastępowane innym.

Moving Station było pierwszym tego rodzaju miejscem w Pilznie. Wcześniej istniała jedna przestrzeń, na początku lat 90. Inspiracją stanowił Berlin, niestety skończyła się jako scena narkotykowa. To było stare, nieistniejący już basen. Nazywał się Lopatárna.

Więc kiedy wpadliśmy na pomysł stworzenia Moving Station, wiele osób radziło nam, by tego nie robić. Chcieliśmy jednak robić teatr i na tym

Interview with Roman Černík activist, theater expert and member of different performance groups, director of Johan Centrum, one of the initiators and the front face of the ECoC Pilsen 2015.

History of Moving Station

We were functioning for 15 years like so called squat. First actions were happening in 2000. In 2003 we started to rent. For the first 3 years we were dealing with České dráhy, we asked if we can use the space and they say yes, because the building was going to be demolished anyway.

So we organized a successful action, some kind

of site-specific performance. And the owner of the building was satisfied and he liked it, so he helped us with water and electricity installation, cause there was none before. Later they sold that building to the developer, who also let us be there and work. And later on he sponsored the revitalization of the building. Quite unusual story.

But right now, we are here in a revitalized building for nearly one year and the building is empty. Although soon there will be some people coming for some certain activities, like rehearsals and so on. The thing is that all the people who were creating this place, now have their own lives, work, children. And the young people have different point of view over the things, they treat life differently. Those who were starting Moving Station they were the after-breakdown

generation — there were a lot of activist among them, ecologists, vegetarians, social workers. They were ready to sacrifice a lot. And this Rolling Stones generation is not being replaced.

Moving Station was the first place like this in Pilsen. There was one thing before, in the beginning of the 90s. It was inspired by Berlin, but sadly ended up as a heavy drug scene. It was an old swimming pool, which doesn't exist anymore. It was called Lopatárna.

So when we came up with the idea of Moving Station lots of people were advising us against it. But we wanted to do theater and we were focused on it. We didn't want to do any social experiment. Later on some things has grown around it. But primarily it was theater. Around 2005/2006 we started to create a bigger

się skupialiśmy. Nie chcieliśmy przeprowadzać żadnych eksperymentów społecznych. Z czasem wyrosły dookoła tego inne działania. Pierwotnie jednak był to teatr. Około 2005/2006 roku zaczęliśmy tworzyć większe centrum kulturalne, między innymi poprzez działania w terenie (street work), cyrk i sztukę.

Niezależność

Johan jest niezależnym centrum kulturalnym, co dla mnie oznacza, że robimy to, ponieważ tego chcemy. To nasz wybór. Uważam jednak, że ponieważ działamy w służbie publicznej, mamy prawo zarabiać na tym pieniądze. Pracujemy z uczniami i dziećmi. A to służba publiczna. Przygotowujemy program i jesteśmy odpowiedzialni za organizację pieniędzy na jego realizację. Wszystkie pochodzą z grantów projektowych. Dostajemy 50% pieniędzy od miasta, a resztę musimy zorganizować sami. Czynsz jest naprawdę wysoki, więc oferujemy tę przestrzeń na wynajem. Organizujemy nawet śluby. Jednak przede wszystkim chcemy utrzymać profil zorientowany na kulturę.

Tak postrzegam naszą niezależność. Możemy

cultural center, with street work, circus and art among the others.

Independence

Johan is an independent cultural center and for me it means that we do it because we want to. It's our choice. But I think that because we are doing this public service we have the right to be paid for it. We work with students and with children. And it's a public service.

We are preparing the program and we are responsible to organize money for it. It's all from the grant projects. We get the 50% of the money from the city and the rest we need to organize by ourself. The rent is really high, so we are renting the space. We even do weddings. But first of all we want to keep this culture-oriented profile.

That's the way I see our

robić, co chcemy. A logotypy sponsorów, które musimy umieszczać na plakatach to opłata za tę niezależność.

Odejście z rady programowej ESK

Uczestniczyłem w tym projekcie przez wiele lat, od samego początku, od 2006. Interesował mnie pierwszy etap przygotowań. Wszyscy byliśmy wtedy nastawieni pozytywnie i pełni entuzjazmu. Wydaje mi się, że wygląda to podobnie we wszystkich stolicach kultury – angażują się w to ludzie, którzy chcą zmian. Ci usatysfakcjonowani tym, co już mają, nie czują tego. Był to dla mnie interesujący moment, kiedy faktycznie można było coś zmienić.

Tak było na początku. Potem przyszły pieniądze i polityka zaczęła przepychać pewne rzeczy. Wtedy Komisja ESK zaczęła przyglądać się bliżej Pilźnie i powstało ryzyko, że tytuł zostanie nam odebrany. W tamtym momencie nie siedziałem już w tym tak bardzo. Realizowaliśmy swoje projekty w Moving Station.

independence. We can do what we want. And the logos of sponsors we need to place on the posters is the payment for this independence.

Resignation from the program board of the ECoC

I was in this project for many years, since the beginning, since 2006. I was interested in the first stage of preparation. Back then we were all positive and enthusiastic. I guess it looks similar in all the capital of cultures — those who are engaged, are the people who want some change. Those who are satisfied with what they have don't feel that. For me it was interesting moment, when you actually could change something.

So that's how it was in the beginning. Later the big money come and the politics started to push some things. And then the ECoC Commission started to look

closer at Pilsen and there was a risk that the title will be taken away from us. But at that moment I wasn't so much inside anymore. We were doing our projects in Moving Station.

The bridge

We gave the name to the bridge after Ivan Martin Jirous, who was one of the most famous opposition character, the soul of the underground culture in the years of normalization. He was in jail for 7 years, here in Pilsen (yes, we have pretty well known prison in here). The first concert of Plastic People of the Universe was not far from Pilsen. So we wanted to commemorate it and we gave Ivan's name to the no-name bridge in here.

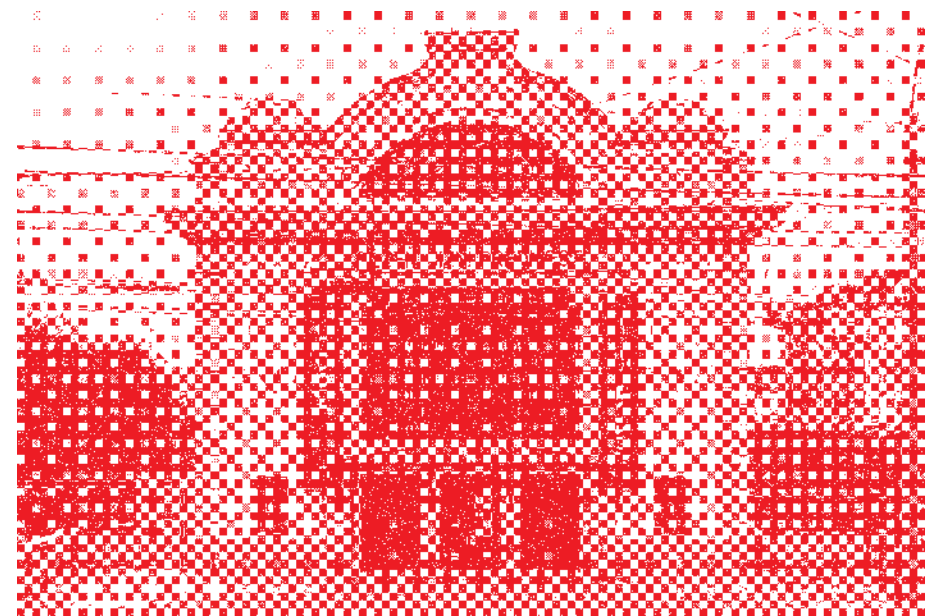
Most

Nazwaliśmy most imieniem Ivana Martina Jirousa, jednego z najstojniejszych opozycjonistów, duszy kultury undergroundowej w czasach normalizacji. Spędził on 7 lat w pilźnieńskim więzieniu (tak, mamy tu całkiem dobrze znane więzienie). Pierwszy koncert Plastic People of the Universe odbył się niedaleko Pilzna. Chcieliśmy to upamiętnić, więc nadaliśmy imię Ivana nienazwanemu mostowi, który się tu znajduje.

fotografía z archiwum Romana Černíka
photography from the Roman Černíks archive

PĚSTUJ PROSTOR

kontakt: Marek Sívák
Pavel Cvrček
Jana Holatová
www.plzne.cz

Portal plzne.cz, zarządzany przez stowarzyszenie Pěstuj prostor (Rozwijaj przestrzeń) to parasolowa platforma różnorodnych projektów, które łączy nie tylko temat przestrzeni publicznej, ale również ich cele: demokratyzacja przestrzeni publicznej, zwiększenie jej transparentności za pomocą map zainteresowań, poszukiwania jej wartości i dążenie do zapewnienia, że nie zaniknie, mapowanie potrzeb i pragnień jej użytkowników. Autorem projektu nie jest jedna organizacja, wręcz przeciwnie – portal skupia szeroki zakres aktywnych jednostek i grup. Zadaniem portalu jest przede wszystkim ustanowienie relacji między społeczeństwem i ekspertami oraz udzielanie im pomocy w rozwijaniu pilzneńskiej przestrzeni publicznej, zwłaszcza poprzez projekty partycypacyjne, debaty i bloga, mapującego obecny stan publicznej przestrzeni, architektury, sztuki itp. w Pilźnie.

Jest to przykład organizacji, która dzięki ESK zyskała nowe możliwości. Zaczynając od małej, nieformalnej grupy, przekształconej w profesjonalną, finansowaną organizację z misją zwiększenia ogólnej świadomości i edukowania w zakresie przestrzeni publicznej, dizajnu miejskiego, architektury i sztuki oraz angażowania mieszkańców do samodzielnego, inspirującego przekształcania przestrzeni publicznej.

Do najbardziej udanych projektów należą odzyskanie dawnego miejskiego basenu, regularne serie wykładów, spacerów z komentarzem i warsztaty. Co roku setki mieszkańców odpowiadają na otwarte ogłoszenie, wysyłając propozycje inicjatyw, mających na celu udoskonalenie przestrzeni miejskiej. Jury wybiera te najlepsze, którym następnie udziela im się wsparcia technicznego i finansowego. Pěstuj prostor współpracuje z uznanymi ekspertami, lokalnymi władzami i wieloma

organizacjami pozarządowymi, aktywnymi jednostkami i nieformalnymi inicjatywami.

“Udało nam się wzmocnić znaczenie tematu przestrzeni publicznej dla mieszkańców Pilzna, zaktywizować i stworzyć wzajemne powiązania między lokalnymi organizacjami interesu publicznego i organizacjami non-profit oraz pomóc w budowaniu mostu między administracją publiczną, lokalnymi organizacjami pozarządowymi i obywatelami. Dzięki wykładom, spacerom z komentarzem oraz warsztatom poszerzamy świadomość na temat jakości przestrzeni publicznej, miejskiego dizajnu, architektury i sztuki. Podkreślamy fakt, że ludzie nie tylko dostarczają pomysły, ale są aktywnie zaangażowani w ich wdrażanie.” *

Zaczął się to w 2011 roku jako inicjatywa obywatelska Škoda Plzně. Nazwa to gra słów między nazwą największej pilzneńskiej fabryki samochodów Škoda i dosłownym tłumaczeniem słowa Škoda: szkoda (Škoda Plzně – Szkoda Pilzna).

* www.plzne.cz

Grupa zajmowała się tematem przestrzeni publicznej Pilzna i mapowała potrzeby zabranizowanej strefy miasta [w oryginale: urban area of the city – tautologia] oraz poszukiwała rozwiązań zidentyfikowanych problemów.

Program Rozwoju Kultury 2009–2019 podkreślał współpracę instytucji ze stowarzyszeniami obywatelskimi oraz organizacjami pozarządowymi, a temat przestrzeni miejskiej, architektury i urbanistyki od dawna postrzegany jest jako potrzebna i niewystarczająco rozwinięta część kulturalnego środowiska w Pilźnie. Škoda Plzně chciała działać jako organizacja non-profit, wspierająca rozwój tego tematu, najlepiej we współpracy z jedną z głównych instytucji kulturalnych w Pilźnie – tak narodziła się idea współpracy między Pilznem 2015 a Škoda Plzně. Do zaangażowania się w ESK doszło po raz pierwszy w 2011 roku. Inicjatywa Škoda Plzně przygotowała warsztat architektoniczny dla dzieci i rodziców.

W 2012 roku zaczęła ona funkcjonować jako jeden z projektów ESK, ze wsparciem finansowym, umożliwiającym członkom grupy

PĚSTUJ PROSTOR

contacts: Marek Sívák
Pavel Cvrček
Jana Holatová

www.plzne.cz

The portal plzne.cz run by Pěstuj prostor association (Foster the City) is an umbrella platform for a variety of projects which are connected not only by topic of the public space, but by their aims: to make the public space more democratic, more transparent by using interest maps, search for its values and strive to ensure that it will not disappear, mapping the needs and wishes of its users. There is not only one author of the project, on the contrary, the portal brings together a wide range of active individuals and groups. The task of the portal is mainly to establish a relationship with the public and with experts and help them to develop Pilsen public space, especially through participatory projects, debates and blog mapping the current state of public space, architecture, art, etc.

This is an example of the organization which gained new opportunities thanks to the ECoC. Starting from a small, non-formal group, it transformed into professional, funded organization with the mission to raise general awareness and education in the field of public space, urban design, architecture and art and to engage citizens to conduct their own inspiring transformation of public space.

Among the most successful projects there is the recovery of the former municipal swimming pool, a regular lecture series, commented walks and workshops. There is an annual open call to which citizens sent hundreds of initiatives to improve public space. The jury selects some of the best, which later receive technical and financial support.

Pěstuj prostor cooperates with renowned experts, local government and with dozens of NGOs, active individuals and informal initiatives.

“We have managed to reinforce the importance of the topic of public space for residents Pilsen, activate and mutually cross link local interest public and non-profit organizations and help with creating a bridge between the public administration, local NGOs and citizens. Thanks to lectures, commented walks and realization workshops we are spreading the awareness of the quality of public space, urban design, architecture and art. We emphasize the fact that people not only give ideas, but they are actively involved in their implementation.” *

It started in 2011 as a civil initiative Škoda Plzně.

* www.plzne.cz

The name is a word game playing with the name of main Pilsener factory — Škoda and literal translation of the word škoda, which is compassion (Škoda Plzně — Pity of Pilsen). The group dealt with the topic of the public space of Pilsen and was mapping the needs of the urban area of the city and search for solutions to identified problems.

The Program for the Development of Culture 2009–2019 emphasized the institutional cooperation with civic associations and NGOs and the topic of public space, architecture and urbanism has been long perceived as needed and insufficiently developed part of Pilsen cultural environment. Škoda Plzně wanted to operate as a non-profit organization supporting the development of this topic, ideally in cooperation with one of the major

cultural institutions in Pilsen — that's how the idea of cooperation between Pilsen 2015 and Škoda Plzně was born. The first involvement in the ECoC took place in 2011. The initiative Škoda Plzně has prepared an architectural workshop for children and their parents.

In 2012 they began to work as one of the projects of the ECoC, with its financial support which allowed members of the group to fully devote to Pěstuj prostor activities and to realize their ideas professionally and on a larger scale.

From 2014 Pěstuj prostor operates as an independent organization and, as they claim, they are financially stable and they are doing better than before with grant from the city and Ministry of Culture.

włączenie się w działania Pěstuj prostor oraz realizację jej założeń w sposób profesjonalny i na szerszą skalę.

Od 2014 roku Pěstuj prostor działa jako niezależna organizacja o, jak twierdzą sami, stabilności finansowej, radząca sobie lepiej niż wcześniej, gdy finansowana była z grantów miejskich i Ministerstwa Kultury.

Ladislav Sutnar
Build the Town Building Block Set, c.1943

PAPÍRNA

Zahradní 173/2
Pilsno
www.papirnapilsen.cz

kontakt:
Jaroslav Bláha

2200 m2
sala prób
fotograficzne atelier
sala taneczna
kawiarnia
przestrzeń wystawiennicza

Niestety, nie udało mi się przeprowadzić wywiadu z przedstawicielami Papírny, ze względu na napięty grafik i zwyczajny brak szczęścia. Dlatego też moja wiedza na temat tego miejsca oparta jest na przeczytanych artykułach i komentarzach innych osób. Jedną z nich jest Lukáš Kellner, który studiował na wydziale sztuki z ludźmi z Papírny. Obserwował proces od samego początku.

PAPÍRNA

Zahradní 173/2
Pilsen
www.papirnapilsen.cz

contact:
Jaroslav Bláha

2200 m2
rehearsal rooms
photographic atelier
dance hall
café
exhibition space

Unfortunately I failed to interview representatives of Papírna, due to tight schedule or just bad luck. That's why my knowledge about this place is based on the articles I've read or comments of other people. One of them is Lukáš Kellner, who was studying at art faculty with guys from Papírna. He was observing the process from the very beginning. Lukáš Kellner:

When we were studying here there were no alternative spaces in Pilsen. There was no place for young people to show their work. There was only the university gallery, a small space for official exhibitions. So my peers wanted to do something about it and they rented a space, two rooms in the basement. They called it Petrohrad Gallery, after the district Petrohrad where it was located (later on it transformed into graphic design studio Studio Petrohrad, which is still active and well known in the city). For a moment a dean was helping them financially. They had an opening once in 2 weeks, some performance or concert. And it was like that for 1,5 year, until the moment when they didn't have money anymore to finance it. They moved to a different place, where they connected the gallery with

Lukáš Kellner:

Kiedy tutaj studiowaliśmy, w Pilźnie nie było przestrzeni alternatywnych. Nie było miejsca, w którym młodzi ludzie mogli pokazać swoje prace. Istniała tylko galeria uniwersytecka, mała przestrzeń dla oficjalnych wystaw. Moi rówieśnicy chcieli więc zrobić coś z tym i wynajęli przestrzeń, dwa pokoje w piwnicy. Nazwali ją Galerią Petrohrad, za nazwą dzielnicy Petrohrad, w której się znajdowała (później została przekształcona w studio dizajnu graficznego Studio Petrohrad, które wciąż działa i jest dobrze znane w mieście). Przez chwilę dziekan pomagał im finansowo. Co dwa tygodnie odbywały się wernisaże, performansy czy koncerty. I było tak przez 1,5 roku, do momentu gdy skończyły im się pieniądze, by to finansować. Przenieśli się do innego miejsca, gdzie połączyli galerię z przestrzenią coworkingową, w której realizowali komercyjne zlecenia, by zarobić na czynsz. Przez jakiś czas funkcjonowało to bardziej jako studio dizajnu niż galeria. I wtedy niespodziewanie pojawiła się Papírna. Wynajęli jakieś przestrzenie starej piwiarni. Otworzyli klub, galerię i sale prób. Papírna to kompletnie niezależny projekt,

rozpoczęty od zera, ze zwykłego pragnienia zrobienia czegoś. Jest to moim zdaniem najsilniejsze i najbardziej trwałe [w orygu sustainable... chyba że przełożyć to jako 'skuteczne'...] miejsce kulturalne w Pilźnie. A mówię to w kontekście DEPO2015, które uzależnione jest od polityki miasta, i przyszłość którego zależy od woli polityków. Jako mieszkaniec Pilzna, nie uważam go za swoje, jak w przypadku Papírny. DEPO2015 to bańka mydlana. Podejrzewam, że dobrze im się powodzi, ale jakość wciąż w nie nie wierzę.

Właściwie za każdym razem, gdy pytałam ludzi o niezależną scenę kulturalną w Pilźnie, Papírna wymieniana była w pierwszej kolejności, jako samowystarczalne i niezależne miejsce. Jednocześnie wspominały o niej różne publikacje ESK, jako o istotnym infrastrukturalnym rezultacie tego projektu.

Zadawałam więc sobie pytanie, jak jest naprawdę? Odpowiedź przysłała w jednym z postów na Facebooku Papírny (z 2.12.2014), gdzie oznajmił (w odpowiedzi na ich obecność w Księdze 2 wydanej przez ESK):

a co-working place, where they were realizing commercial commissions to make the rent. For some time it was working mainly as a design studio rather than gallery. And then, out of nowhere, Papírna came out. They rented some premises of the old paper mill. They opened the club, the gallery, ateliers and rehearsal rooms. Papírna is a project which is totally independent and which came from zero, just from the desire to do something. And in my opinion it's the strongest and most sustainable cultural place in Pilsen. And I'm saying it in context of DEPO2015, which is dependent on the city politics and which future is based on the will of politicians. As a Pilsener I don't consider it as mine, like in case of Papírna. DEPO2015 is a bubble. I guess that they are doing well, but somehow I still don't believe in it.

Basically every time when I was asking people about independent culture scene in Pilsen, Papírna was mentioned in the beginning, as self-sufficient and independent place. At the same time it was mentioned in different ECoC publications as one of the important infrastructural outcomes of the project.

So I was asking myself, how is it? And the answer came with one of the posts on Papírna's facebook (from 2.12.2014), where they stated (as a response to their presence in the Book 2 from the ECoC production):

1. "Cultural center Papírna is not and never was an the ECoC project. Papírna has started in 2011 and until today is fully independent from the ECoC project.

2. The ECoC Pilsen 2015 has never supported and does not support financially or by cooperating on the program activities of the cultural center Papírna. We were applying for the funding, but our requests have not been answered. In this context, speaking of the sustainability of the project as a success of ECoC 2015, in our view, is really funny.
3. Activities of Papírna are financed solely from personal funds of the Association Pilsen Live members and Studio Petrohrad, from Café Papírna activity and with the help of the owner of the premises Krpa Investment Inc
4. Cultural Center Papírna will remain an independent, creative platform".

1. "Centrum kultury Papírna nie jest i nigdy nie była projektem ESK. Papírna powstała w 2011 roku i do dzisiaj jest w pełni niezależna od projektu ESK.
2. ESK Pilzno 2015 nigdy nie wspierało i nie wspiera finansowo ani przez współpracę nad działaniami programowymi centrum kultury Papírna. Aplikowaliśmy o dofinansowanie, ale nasze prośby nie zyskały odpowiedzi. W tym kontekście, mowa o skuteczności projektu jako o sukcesie ESK 2015 jest z naszej perspektywy naprawdę śmieszne.
3. Działania Papírny finansowane są wyłącznie ze środków własnych członków Stowarzyszenia Pilsen Live i Studio Petrohrad, z działalności Café Papírna oraz z pomocą właściciela obiektu
4. Centrum Kultury Papírna pozostanie niezależną, kreatywną platformą".

To oświadczenie zapoczątkowało długą i, jak mówili niektórzy, nieprofesjonalną i niepotrzebną debatę na Facebooku, w którą włączył się zarówno dyrektor główny, jak i programy ESK Pilzno 2015. Kwestionowali oni część oświadczenia Papírny dotyczącą finansowania,

This statement started a long, and some would say, unprofessional and unnecessary debate on facebook, in which both the main and program directors of the ECoC Pilsen 2015 were involved. They questioned the financial part of the Papírna statement, arguing that "the representative of the company [Papírna] was negotiating the details of financial support from the Pilsen 2015, which was agreed for many months."

It was followed by many more comments, but the conclusion made by members of Papírna was clear:

"All financial flows between Papírna and the ECoC were always on the principle of the lease. Papírna leased its premises to the ECoC for organizing their events on the same rules as any other

twierdząc, że "reprezentant firmy [Papírna] negocjował szczegóły wsparcia finansowego od Pilzno 2015, które uzgodniono wiele miesięcy temu."

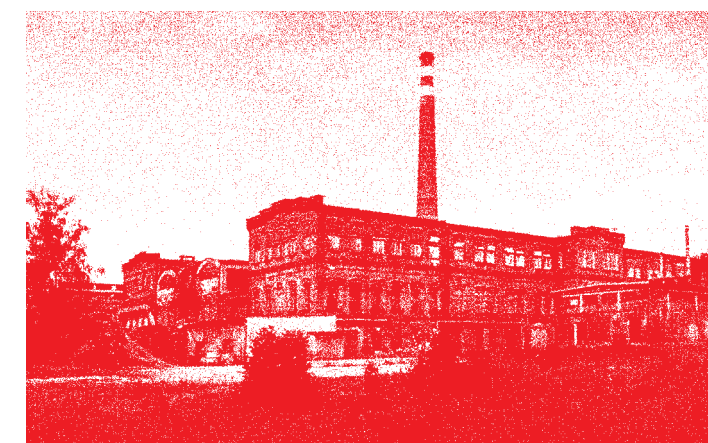
Po tym pojawiło się dużo więcej komentarzy, ale konkluzja członków Papírny była jasna:

"Wszystkie przepływy finansowe między Papírnią a ESK zawsze opierały się na wynajmie. Papírna wynajmowała swoje przestrzenie ESK w celu organizacji ich wydarzeń według takich samych reguł, jak w przypadku innych instytucji. Wydarzenia te odbywały w Papírnie głównie dlatego, że niemożliwe było zorganizowanie ich w takich miejscach, jak Světovar czy DEPO2015 (np. teatr Ubu, koncert Android Asteroid). Drugim powodem organizacji wydarzeń wspieranych przez ESK w przestrzeniach Papírny był fakt, że sami organizatorzy uznali to miejsce za najbardziej odpowiednie (Art's Birthday, itd.). Konkludując: obietnica wsparcia finansowego w istocie miała miejsce, jednak w naszej świadomości, znowu, stanowiła ona formę płatności za wykorzystanie naszych przestrzeni i sprzętu niezbędnego do realizacji wydarzeń ESK."

institution. These events took place in Papírna mostly because it was impossible to realize them in Světovar or in DEPO2015 (eg. theater Ubu, concert of Android Asteroid). The second reason for holding events supported by the ECoC in Papírna premises was that the organizers themselves chosen this place as the most suitable (Art's Birthday etc.). In conclusion: the promise of financial support took place indeed, however, in our consciousness, again, it was the method of payment for the use of our premises and equipment needed to carry the ECoC events."

Moim zdaniem ten "konflikt" to przykład niezrozumienia na podstawowym poziomie definiowania istotnych zagadnień. Z moich obserwacji wynika, że w przypadku tak trudnych słów jak partycypacja, wsparcie czy współpraca, zawsze warto jasno je określić.

In my opinion this "conflict" was an example of misunderstanding on the basic level of defining important issues. From my observation it is that such difficult words are participation, support, collaboration and it's always good to be clear about them.

ZASTÁVKA

Přeštická 4/1761
Pílno
www.pilsenzastavka.cz

kontakty:
Helena Dienstbierová Šimicová
Petra Plucnarová

Petra Štěpánová
“To miejsce dla spotkań, dzielenia się i do zrobienia sobie przerwy. W budynku dawnej stacji kolejowej przygotowaliśmy inspirującą przestrzeń twórczości i relaksu. Wierzymy, że przestrzeń, w której żyjemy i działamy, może mieć na nas wpływ, dlatego też tworzymy miejsce, w którym można zwolnić obroty, a poprzez pracę twórczą, doświadczenie artystyczne i kulinarne, odbierać życie tu i teraz oraz poznać interesujących ludzi. Zmieniamy się, podobnie jak nasz program – w tej chwili zapraszamy na wystawę, koncert, czytanie książki do dziecięcego klubu filmowego, na jogę, warsztaty ze śpiewu, tańca i rysunku. Na zewnątrz, na peronie i na skwerze, można usiąść na designerskich ławkach, w środku można kupić przedmioty, zaprojektowane przez młodych twórców, napić się kawy i wymienić książki, które już się przeczytało.”*

* http://Pilsen.idnes.cz/kulturni-centrum-Papirna-Pilsen-slovany-fd1-/Pilsen-zpravy.aspxA140522_103448_Pilsen-zpravy_pp

ZASTÁVKA

Přeštická 4/1761
Pilsen
www.pilsenzastavka.cz

contacts:
Helena Dienstbierová Šimicová
Petra Plucnarová
Petra Štěpánová

“It’s a place for meeting, sharing and making a break. In a former train station building we prepared an inspirational space for creativity and relax. We believe that the space, in which you live and act can influence us. That’s why we create a space, where you can slow down and through creative work, artistic and culinary experience perceive life here and now and meet interesting people.

As we are changing, as it’s our program — right now you can join us at the exhibition, concert, book reading, children film club, yoga classes, singing, dancing and painting workshops. Outside on the platform or on the square you can sit on the designer benches, inside you can buy objects designed by young creatives, drink coffee or exchange books you’ve already read.” *

* http://Pilsen.idnes.cz/kulturni-centrum-Papirna-Pilsen-slovany-fd1-/Pilsen-zpravy.aspxA140522_103448_Pilsen-zpravy_pp

Helena Dienstbierová Šimicová

kulturalna aktywistka, współzałożycielka Zastávki, członek pierwszego zespołu, opracowującego aplikację ESK

Początek

Przez pierwsze dwa lata pracowałam w zespole tworzącym aplikację ESK, a następnie w centrum Johan, gdzie poznałam Petrę Plucnarową i Petrę Štěpánová. Postanowiłyśmy wspólnie założyć studio introligatorskie, a Petra Plucnarová znalazła to miejsce. Wynajmujemy je od Administracji Transportu Kolejowego, a czynsz jest w naprawdę przystępnej cenie. Nie potrafię powiedzieć, czy zaczęłyśmy z powodu ESK, czy nie. Od początku przygotowaliśmy byliśmy zaangażowane w proces, więc znałyśmy ludzi, byliśmy częścią tej sprawy. W listopadzie 2013 wynajęłyśmy to miejsce i otworzyłyśmy je w kwietniu 2014, podczas Dnia Sąsiada, który był częścią programu ESK. Początkowo skuteczność i partycypacja były istotnymi tematami dla zespołu ESK – dużo rozmawialiśmy o społeczności lokalnej i jej potrzebach. I nagle to się skończyło. Zespół się zmienił,

Helena Dienstbierová Šimicová

Cultural activist, co-founder of Zastávka, member of the first ECoC application team

Beginning

For the first two years I was working in the ECoC application team, and later I in Johan center, where I met Petra Plucnarová and Petra Štěpánová. We decided to create a bookbinding studio together and Petra Plucnarová found this space. We rent it from the Administration of Railway Transportation and the rent is really affordable. I can't say if we started because of the ECoC or not. Since the beginning of the preparations we were deep in the process, so we knew the people, we were part of the thing. In November 2013 we rented the place,

od zespołu zdominowanego przez kobiety do takiego, w którym zaczęli dominować mężczyźni, a projekt zmienił kierunek. W 2015 roku byliśmy już na swojej ścieżce, robiąc mniejsze rzeczy, dotyczące w większym stopniu społeczności i zrównoważenia.

Niezależność

Jesteśmy stowarzyszeniem jednostek, nie mamy więc wielu opcji na dofinansowanie. Zawsze jednak udaje nam się zdobyć coś na mniejsze projekty. Powiedziałabym, że Papírna jest mniej więcej niezależna – są w stanie finansować swoje działania z działalności komercyjnej. Większość organizacji pozarządowych w Pilźnie działa w systemie grantowym, ale są to granty minimalne, więc działają one na minimalnym poziomie i są do tego przyzwyczajone. A później trudno nauczyć się, jak zarabiać pieniądze i być niezależnym od miasta.

and we opened it in April 2014, on the Neighbors day which was a part of the ECoC program. In the beginning sustainability and participation were important subjects in the ECoC team — we were talking a lot about local community and their needs. And then it suddenly stopped. The team had changed, from mainly female to the male dominated team and the project changed the direction. And when the year 2015 came, we were already on our way, doing the smaller things, more about community and sustainability.

Independence

We are association of individuals, so we don't have so many options for funding. But we always manage to get something for the smaller projects. I would say that Papírna is more or less

independent — they are able to fund their actions from the commercial activity. Most of the NGOs in Pilsen are working on the grant system, but they have the minimal grants, so they are working on the minimal level and they are used to it. And afterwards its hard to learn how to make money and be independent from the city.

FRESH AIR GALLERY

przejście podziemne
między ulicami Resslerova i Radobyčická
Pílzno

kontakt:
Petra Plucnarová

To galeria plenerowa w przejściu podziemnym, kiedyś zaniedbanym i nieprzyjemnym. Pomyślane zostało jako miejsce, w którym Pílzneńczycy mogliby odnieść się twórczo do ważnych dla nich tematów – zarówno jako artyści, prezentujący swoje prace oraz przechodnie, mogący swobodnie komentować prace podczas ich instalacji i wernisażu. Również graffiti, często nachodzące na prace, stanowi pewien komentarz. W ciągu ostatnich kilku lat, galeria prezentowała między innymi fotografie, malarstwo, prace studentów szkoły plastycznej, studentów FDULS i wiele więcej. To jeden z projektów k světu.

Škroupova 1
Pílzno
www.ksvetu.cz

kontakt:
Jakub Mareš

K SVĚTU.

“K světu. działa od wielu lat z tematem wykorzystania przestrzeni publicznej, w tle organizując nowatorskie wydarzenia kulturalne. Realizujemy projekt rewitalizacji centralnego nasypu w pobliżu rzeki Radbuza – sezonowy festiwal Náplavka K světu; zorganizowaliśmy liczne odsłony Nocy PechaKucha (międzynarodowy konceptualny showcase kreatywnych i interesujących ludzi), uruchomiliśmy pierwszy miejski skuter, prowadzimy galerię w Kontenerach i przejściu podziemnym (Fresh Air Gallery). Stworzyliśmy wyjątkową grupę produkcyjną, złożoną z młodych artystów, architektów i studentów uniwersytetu. [...] Przez ostatnie lata k světu. współpracowało z ponad 150 osobami, głównie wolontariuszami. Wielu byłych członków znalazło zatrudnienie w organizacjach kulturalnych o znaczeniu regionalnym lub krajowym. Cieszymy się, że nasza organizacja działa w pewnym stopniu jako twórczy inkubator, który może rozwijać potencjał ludzi i projektów oraz przyczynić się do ich niezależności. Nasze projekty są opracowywane i dostępne dla wszystkich, niezależnie od płci, narodowości, wyznania czy wieku”. *

* www.ksvetu.cz

FRESH AIR GALLERY

underpass between Resslerova
and Radobyčická streets
Pílsen

contact:
Petra Plucnarová

It's an open air gallery in a subway, which used to be neglected and unpleasant. It was thought to be a place where Pílseners could creatively reflect the topics important to them — both as artists presenting their works, as well as passers-by, who can comment on the works freely, during the time of installation or the opening. Also the graffiti, which is often

overlapping the works, is some kind of commentary. For the last couple of years gallery have presented, among the others, photographs, paintings, works of art school pupils, students from the FDULS and much more. It's one of the k světu. projects.

Škroupova 1
Pílsen
www.ksvetu.cz

contact:
Jakub Mareš

K SVĚTU.

“K světu. I has been working for many years with the theme of the use of public space in the background organizing innovative cultural events. We conduct a project on revitalization of the central embankment near the river Radbuza — seasonal festival Náplavka K světu; we have organized several PechaKucha Nights (international concept showcase creative and interesting people), launched first urban bike scooter, run a gallery in Containers and in the underpass (Fresh Air Gallery).

We have created a unique production group among young artists, architects and university students. [...] During last years k světu. cooperated with more than 150 people, mostly volunteers. Many former members found jobs in other cultural organizations, of regional or even national importance. We are pleased that our organization operates to some extent as a creative incubator that can develop the potential of people and projects and contribute to their independence. Our projects are designed and available to all regardless of gender, nationality, religion or age”. *

* www.ksvetu.cz

Wywiad z Jakubem Marešem, aktywistą kulturalnym, architektem, założycielem stowarzyszenia obywatelskiego k světu.

Jak to się zaczęło?

Od pięciu lat działamy legalnie (pod zarejestrowaną nazwą), ale jest to prawie siedem lat aktywności tej samej grupy ludzi. Naszą pierwszą akcją był protest przeciwko zburzeniu kulturalnej placówki Invest w centrum miasta.

W tej chwili prowadzimy osiem projektów: Pecha Kucha, Náplavka, Kontejnery, Koloběžky, Fresh Art Gallery, Ateliér, Hrana architektury, Střecha. Przygotowujemy konferencję TED X (odbędzie się we wrześniu). Po trzech latach przepchnęliśmy projekt o nazwie Parking Day. Teraz realizują go osoby, które z nami nad nim pracowały, obecnie działając niezależnie. Projekty Střecha i Kontejnery są obecnie w stanie hibernacji – mieliśmy pewne problemy prawne z pozwoleniami.

Od ostatniego roku, po raz pierwszy

dysponujemy czteroletnim grantem miejskim, jednak to nie wystarcza, bo pokrywa jedynie około 30% naszych potrzeb, musimy więc organizować pieniądze z innych źródeł. Nasi partnerzy zazwyczaj dostarczają nam materiałów i robią promocję. Firmami zaangażowanymi w nasze projekty kieruje ta sama motywacja, co nami – to lokalni patrioci, którym zależy na mieście. Tak samo działa to w k světu. – wszyscy jesteśmy z Pilzna i naprawdę chcemy sprawić, by było tu pięknie i by można było tu żyć.

Działania k světu. opierają się na wolontariacie. Jest jednak mnóstwo utalentowanych osób, które zaczynały z nami, a kiedy zdobyły pewną wiedzę, odeszły do miejsc, oferujących lepsze pieniądze. Fajnie być takim inkubatorem, ale jest to też męczące i frustrujące. Za każdym razem trzeba uczyć nowych ludzi tego samego. Nie jest to też dobre na przykład jeżeli chodzi o PR. Przez ostatnie pięć lat mieliśmy trzy osoby, które się tym zajmowały. Ogólny wizerunek nie jest naprawdę spójny. Podejrzewam też, że pieniądze są głównym powodem odchodzenia ludzi. Teraz próbujemy to zmienić, sprawić, żeby z nami zostali.

Interview with Jakub Mareš, cultural activist, architect, founder of the civic association k světu.

How did it start?

Since five years we have been working legally (with registered name), but it's almost seven years of the activity of the same group of people. Our first action was a protest against demolition of the cultural house Invest in the city center. Right now we are running eight projects: Pecha Kucha, Náplavka, Kontejnery, Koloběžky, Fresh Art Gallery, Ateliér, Hrana architektury, Střecha. We are preparing the TED X conference (it will happen in September). And after three years we passed the project called the Parking

day. Now it's run by people who were working on it with us, but now they are independent. Střecha and Kontejnery projects are hibernated now — we had some legislative problems with permissions. Since last year, for the first year we have four years grant from the city, but it is not enough, its only about 30% of our needs, so we need to organize money from different sources. From our partners we usually get materials and promotion. The companies that are involved in our projects have the same motivation as we do — they are local patriots, who care about our city. And it also works in k světu. — we are all from Pilsen and we really want to make it beautiful and livable. Activity of k světu. is based on the voluntary work. But there are a lots of talented, great people, who had started

with us and when they had learned something, they have gone to places where they got better money. It's cool to be such an incubator, but it's also tiring and frustrating. You have to teach new people same things every time. And in terms of PR for example it's not good neither. For the last five years we had three people working on it, and the general image it's not really coherent. And I guess money is the main reason why people are leaving. So now we are trying to change it, to make them stay with us. We never had a need do get to the politics. I think that what we are doing is a method of talking with politicians, it's a kind of mediation between people and the officials. And they should be able to listen and understand. And I think that we made this communication a bit better. I would

Nigdy nie mieliśmy potrzeby zajmowania się polityką. Myślę, że nasze metody rozmawiania z politykami to pewnego rodzaju mediacja między ludźmi a urzędnikami. Powinni potrafić nas słuchać i zrozumieć. I wydaje mi się, że usprawniliśmy nieco tę komunikację. Powiedziałbym tak zwłaszcza z powodu Náplavki. Przez cztery lata organizowaliśmy tam festiwale i krótkie akcje – tylko po to, żeby zobaczyć, czego ludzie chcą od tego miejsca, w jaki sposób chcieliby z niego korzystać. Wtedy poprosiliśmy architektów o przygotowanie przebudowy brzegu rzeki – miasto zrealizuje to w przyszłym roku. Jedna z dużych partii politycznych obrała Náplavkę za jeden z głównych punktów swojej kampanii i to on zapewnił im zwycięstwo. Zobaczymy, jak to wyjdzie. Ale fakt, że to już działa, jest świetny. Nie chcę mówić czy lub jak to będzie działało w przyszłości, ale miasto już się na to zgodziło i wykorzystało pewne rady od nas. Będziemy tam w roli konsultantów. Zobaczymy.

Początek

Studiowałem w Pradze, ale urodziłem się tutaj i naprawdę chciałem wrócić do Pilzna. I chciałem

say that mainly because of Náplavka. For four years we were organizing festivals and short actions there — just to see what people want from the this place, how they would like to use it. And then we asked architects to prepare adaptation for the river bank — and the city will realize it next year. One of the main political parties made Náplavka one of their main campaign points and with this point they won the voting. We'll see how it will work. But the fact that it's already working is great. I don't want to say if or how it will work in the future. But the city already agreed on it and used some of our advice and we will be there as consultants. We'll see.

Beginning

I was studying in Prague, but I was born in here and I really wanted to come back to Pilsen.

And I wanted to make it more beautiful. But it all started with scouting :) One of the first actions was my sister's idea, a wheelchair cafe called Popojedem. It was based on the idea that there are only two situations when you can't say if the person is physically disabled or not — in the train or when everyone is on the wheelchair. Popojedem was a cafe where everyone was sitting on the wheelchair, including the bartender. We also organized a summer youth culture festival called Cigistock. It was an independent art culture made by young people for young people as an answer for the institutional hierarchy, where the young ones have to ask permission or opinion from the older ones.

Kontejnery (The Containers)

Kontejnery project was a method of testing the public

je upiększyć.

Ale wszystko zaczęło się od harcerstwa :)

Jedną z pierwszych akcji był pomysł mojej siostry, kawiarnia na wózku inwalidzkim zwana Popojedem. Opierała się na poglądzie, że istnieją tylko dwie sytuacje, w których nie można stwierdzić, czy widzi się osobę z fizyczną niepełnosprawnością – w pociągu albo wtedy, gdy każdy siedzi na wózku. Popojedem była kawiarnią, w której wszyscy, łącznie z barmanem, siedzieli na wózkach.

Zorganizowaliśmy też letni festiwal kulturalny dla młodzieży o nazwie Cigistock. Było to niezależne wydarzenie artystyczne, robione przez młodych ludzi dla młodych ludzi w odpowiedzi na instytucjonalną hierarchię, w której młodzież musi pytać o pozwolenie lub zdanie starszych.

Kontejnery (Kontenery)

Projekt Kontejnery był sposobem przetestowania przestrzeni publicznej i sposobu, w jaki ludzie w niej działają. I oczywiście zrobiliśmy to, by udowodnić, jak jest świetnie. Ostatecznie okazało się, że w Pilźnie nie ma wielu aktywnych osób. To właśnie odkryliśmy przez Kontejnery.

space and testing how people are working in it. And of course we did it to prove how great it is. And in the end it showed out that there is no so much active people in Pilsen. And that's what we discovered during the Kontejnery action. But it was great to see seven cities connected by the action. It was happening simultaneously in Pilsen, Prague, Brno, Ostrava, Zlín and Mariánské Lázně.

Koloběžky (Scooters)

This is one of the most long-term project we are running. It takes lots of time, much more than I expected. During last three years we were testing the system during the actions we were organizing. People could try the scooters during Pecha Kucha nights or festivals on the river bank. We were monitoring the amount of people who were

Świetnie jednak było obserwować siedem miast, połączonych tym działaniem. Miało ono miejsce jednocześnie w Pilźnie, Pradze, Brnie, Ostrawie, Zlinie i Mariańskich Łaźniach.

Koloběžky (Hulajnogi)

Jest to jeden z naszych najbardziej długoterminowych projektów. Zajmuje bardzo dużo czasu, o wiele więcej, niż oczekiwałem. Przez ostatnie trzy lata testowaliśmy system podczas organizowanych przez nas akcji. Ludzie mogli korzystać ze skuterów podczas nocy Pecha Kucha i festiwalu na brzegu rzeki.

Monitorowaliśmy liczbę ich użytkowników i prosiliśmy o feedback. Dowiedzieliśmy się, że mieszkańcy Pilzna naprawdę chcą mieć tu skutery. Był to sygnał dla miasta, partnerów i sponsorów. W przyszłym roku skutery będzie można wypożyczać na ulicy (teraz dostępne są tylko w Papírní).

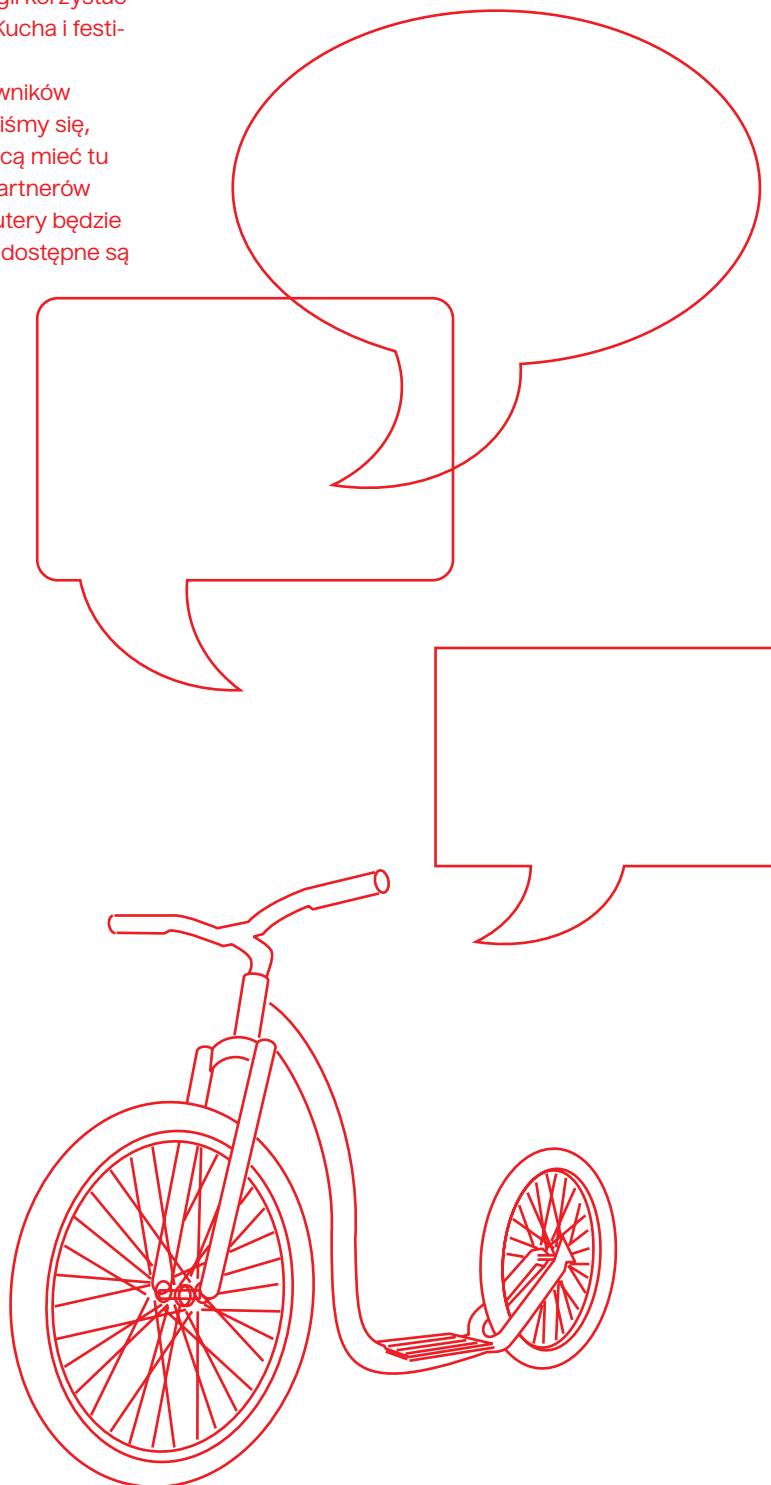
using it and we were asking for the feedback. We found out that people really want to have the scooters in Pilsen and it was a signal for the city and for the partners and sponsors. Next year we will have scooters available for rent on the streets (now they are available only in Papírna).

Collaboration with EcoC

Pecha Kucha and Náplavka from the beginning were supported by the EcoC, with a lot of money, more than 80% of the whole budget. It was during the time when Šárka Havlíčková was the program director and she included our projects into the EcoC program.

Współpraca z ESK

Pecha Kucha i Náplavka od początku były sponsorowane przez ESK. Duża ilość pieniędzy, pokrywająca ponad 80% całego budżetu. W tamtym czasie dyrektorem programowym była Šárka Havlíčková i to ona włączyła nasze projekty w program ESK.

PERFECT WORLD

pierwsza non-profitowa kawiarnia w Czechach
Americká 18
Pilzno
www.perfect-world.cz

kontakt:
Dominika Pašková

Pierwszym działaniem Perfect World, o którym usłyszałam, była publiczna lodówka, w której można było zostawić jedzenie, którego miało się już nie zjeść, a które wciąż mogło posłużyć komuś innemu. Odwiedziłam potem ten punkt i dowiedziałam się, że dzielenie się jedzeniem to zaledwie wycinek działalności Perfect World. Ich motto brzmi „zmieniamy życia” i naprawdę to robią. Cały ich dochód trafia do Fundacji PERFECT, współpracującej z domem dziecka Domino w Pilźnie. Fundację wspiera też szkoła językowa Perfect World dziesięcioma koronami czeskimi za każdą przeprowadzoną lekcję. Te pieniądze pozwalają opłacić kursy językowe za granicą dla dzieci z sierocińca. Z kolei nauczyciele ze szkół językowych uczą dzieci z Domina za darmo.

Ceny w kawiarni nie są sztywno ustalone, płaci się tyle, ile uważa się za stosowne. Można również przekazywać datki. Znajdziecie tam dobrą kawę i świeżo upieczone ciasta. Organizowane są tam warsztaty i wystawy. Jest pianino i mała biblioteka. To właściwie pokój gościnny w centrum miasta. Mimo że wpływy z kawiarni ledwo pokrywają koszty utrzymania, zespół Perfect World jest naprawdę oddany swojej misji.

PERFECT WORLD

first nonprofit café in Czech Republic
Americká 18
Plzeň
www.perfect-world.cz

contact:
Dominika Pašková

Their first activity I've heard about was the public fridge, where you can bring food, which you won't eat anymore, but it still can serve somebody else. Later on I visited the spot and found out that food sharing is just a little part of what Perfect World is doing. Their motto is "we change lives" and they truly are. All their income goes to the Foundation PERFECT, which is collaborating with the children's home Domino in Pilsen. Foundation is supported as well by the Perfect World language school with 10kc from each lesson they conduct. With this money they are able to pay for abroad language courses for children from the orphanage. And teachers from the language schools are teaching kids from Domino for free.

In the café the prices are not fixed, you pay the amount you feel is adequate. You can also make a donation. You can get there good coffee and freshly baked cakes. They organize workshops and exhibitions. And there is a piano and small library. It's basically like a living room in a city center. Despite the fact that the income of the café barely cover costs of maintenance, the Perfect World team is truly devoted to their mission.

SVĚTOVAR

Fabryka Kultury Světovar byla jedním z flagových projektů pilzeňské aplikace. Miał stanowić twórczy inkubator, twórczy hub, gotowy gościć działania różnych organizacji pozarządowych z Pilzna. Ostatecznie wszystkie te funkcje spełnia teraz DEPO2015.

„Budynek browaru stoi tu od stu lat, jednak produkcja piwa zakończyła się już w 1933 roku. Od tamtego momentu kompleks służył głównie celom militarnym. [...] Od samego początku kładziono nacisk na zachowanie historycznych budynków browaru, stanowiących unikatowy przykład wczesno-dwudziestowiecznej architektury przemysłowej. Od 2008 roku figurują na liście obiektów dziedzictwa kulturowego. Prace rozpoczęły przygotowania dwóch kluczowych inwestycji w związku z kandydaturą miasta do tytułu ESK 2015 – wielogatunkowe centrum kultury 4x4 Fabryka Kultury Světovar oraz Muzeum designu i stylu życia, które będzie mieściło się w trzech z czterech budynków wpisanych na listę dziedzictwa. Kolejna inwestycja miejska, wciąż na etapie planowania, to Archiwum Miejskie. W związku z tymi inwestycjami, konieczne było rozstrzygnięcie sposobu wykorzystania pozostałego terenu kompleksu. [...] Stosunkowo dużą przestrzeń zaproponowano przeznaczyć do celów mieszkaniowych”. * Realizację centrum Světovar wstrzymano w 2014 roku. Część prac

* www.ksvetu.cz

SVĚTOVAR

Světovar Cultural Factory was one of the flag projects of Pilsener application. It was meant to be a creative incubator, creative hub ready to host activities of different Pilsen NGOs. Finally all of those functions are completed now in DEPO2015.

“The building of a brewery was commenced here a hundred years ago, however beer production ended as early as in 1933. Since then the complex has mainly been used for military purposes. [...] From the very outset, emphasis has been placed on preserving the historical brewery buildings, which are a unique specimen of early 20th century industrial architecture. They have been listed as cultural heritage sites since 2008. Work has begun on the preparation of two key investments in connection with the city’s candidature for the ECOC 2015 title – a multi-genre cultural center 4x4 Světovar Cultural Factory, and a Design and Lifestyle Museum, which will be housed in three of the four heritage listed buildings. Another

investment of the city, still only in the planning stage, is the City Archive. In connection with these investments, it was necessary to resolve the use of the remaining area of the complex. [...] A relatively large area has been proposed for residential purposes”. * The realization of Světovar center was stopped in 2014. Some of the works were already done there, a lot of money was invested but soon after they have found some toxic oil spills in there. That meant that the investment would cost more and last longer than predicted and it would be impossible to finish with the present founding. So officially it was ceased because of toxins.

The cultural center has been

* www.ksvetu.cz

została już ukończona, zainwestowano mnóstwo pieniędzy, jednak niedługo później odkryto tam toksyczne wycieki oleju. Oznaczało to, że inwestycja kosztowałaby o wiele więcej i trwałaby dłużej, niż przewidywano. Niemożliwe też byłoby jej ukończenie przy ówczesnym budżecie. Oficjalnie zatem została przerwana ze względu na toksyny.

Centrum kultury przeniesiono do dawnej zajezdni tramwajowej. Zmiana nastąpiła niesamowicie szybko – nowa strefa twórcza DEPO2015 otwarta została pół roku później, w kwietniu 2015 roku. mimo że istnieją wątpliwości wobec całego procesu, większość moich rozmówców jest przekonana, że jest to lepsza lokalizacja, o wiele bliżej centrum.

moved to the former tram depot. This change was incredibly fast – the new creative zone DEPO2015 was opened after half a year, in April 2015. Although there are some doubts about all the process, the majority of my interlocutors are convinced that it’s a better location, as it’s much closer to the center.

ZAMYKAT!!!

ZAMYKAT!!!

ZAMYKAT!!!

ZAMYKAT!!!

STREET ART W PILZNIE

facebook/Street Art Plzeň

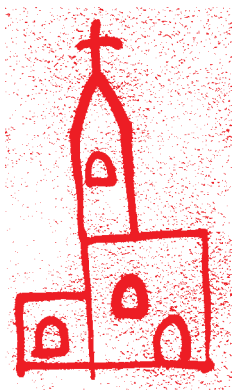
“Chodzę pieszo. Dużo chodzę. I widzę dużo graffiti, niektóre się powtarzają. Interesuje mnie, co skłania ludzi do stworzenia czegoś takiego – przygotowania szablonu, wyjścia do miasta i czekania, aż nikogo nie będzie w pobliżu. I oni wiedzą, że to rzecz tymczasowa, że następnego dnia albo za miesiąc ktoś zamaluje to czymś innym. Albo wyczyszczą to służby publiczne. To interesujące”.

Pewien twórca graffiti wszędzie maluje kościoły (i pałace). Małe, duże, w zaciemnionych miejscach i tych zupełnie widocznych. Zastanawiałam się, czy ma to coś wspólnego z procesem odzyskiwania własności przez Kościół Katolicki, co było głośnym tematem w Czechach jakiś czas temu.

W każdym razie, myślę, że to świetna ilustracja sytuacji w Polsce.

STREET ART IN PILSEN

facebook/Street Art Plzeň

“I’m walking on foot. Walking a lot. And I see a lot of graffiti, some of them are repeating. And it interests me what makes a person decide to do something like this — they prepare the stencil, and then go to the city, and wait until anyone won’t be there. And they know that it’s temporary. That next day or month someone else will paint something over it. Or public services will clean it. It’s interesting”.

There is one graffiti artist who paints churches (or palaces) everywhere. Small, big, in the dark places and in those completely evident. I was wondering if it has something to do with the process of regaining properties by the Catholic Church which was a big issue in Czech Republic some time ago. Anyway, I think that it’s a great illustration of situation in Poland.

MUZYKA

Místní Borci

www.mistniborci.cz
mistniborci.h@gmail.com

Organizują imprezy DIY w Pilźnie. Poszłam do klubu Pohoda, żeby zobaczyć zespół Don Vito i było fantastycznie. Jeżeli chcesz zagrać koncert w Pilźnie, a twój zespół gra: “alternatywę, underground, muzykę eksperymentalną, indie, post-wszystko, math, rock, hc, psychodelę, wszystko-core, rap, noise, ambient, folk, metal, shoegaze, emo, elektronikę, stoner, screamo czy jakikolwiek inny szalony gatunek albo podgatunek muzyki”, po prostu do nich napisz.

W **Papírni** próby odbywa około 15 zespołów. Mnóstwo **klubów** regularnie organizuje koncerty różnych gatunków muzyki (wiele z nich widnieje na mapie kulturalnej dołączonej do zina). Wydarzenia muzyczne odbywają się w takich miejscach, jak **Náplavka** i **Městská plovárna** (wydarzenia plenerowe na brzegu rzeki).

Divadlo pod Lampou

Havířská 11, Pilsen
www.podlampou.cz
info@podlampou.cz

Divadlo pod Lampou było jednym z pierwszych miejsc w Pilźnie, o którym usłyszałam, rozpoczynając moje badania sceny niezależnej, chociaż powołane zostało pod Miejskim Wydziałem Kultury (w 1990 roku). Powstanie tego miejsca podyktowane było potrzebą stworzenia przestrzeni dla niekomercyjnych działań w dziedzinie muzyki, filmu, teatru oraz, przede wszystkim, dla prezentacji nowo powstałych zespołów muzycznych, niszowych gatunków muzycznych, kultury alternatywnej i działalności związanej z tym obszarem kultury. Znajduje się tam sala prób, w której młodzi muzycy uczą się, jak nagrać i zmasterować swoją muzykę na profesjonalnym sprzęcie i mogą skonsultować się z zawodowymi inżynierami dźwięku.

MUSIC

Místní Borci

www.mistniborci.cz
mistniborci.h@gmail.com

They organize DIY shows in Pilsen. I went to Pohoda club to see band Don Vito and it was awesome. If you want a show in Pilsen and your band is like: “alternative, underground, experimental, indie, posteverything, math, rock, hc, psychedelic, everythingcore, rap, noise, ambient, folk, metal, shoegaze, emo, electronic, stoner, screamo or many more crazy genres and subgenres” just send them a message.

Divadlo pod Lampou

Havířská 11, Pilsen
www.podlampou.cz
info@podlampou.cz

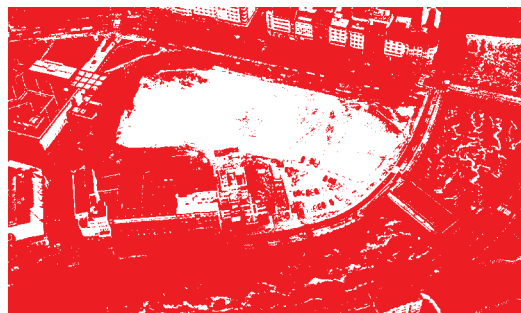
Divadlo pod lampou was one of the first places in Pilsen I’ve heard about in the beginning of the research on the independent scene, although it was founded under the Municipal Culture Department (in 1990). But the origin of place was the need to create in Pilsen area for non-commercial activities in music, film, theater, and especially for the presentation of emerging musical groups, minority music genres, alternative culture and activities associated with this area of culture. There is as well a rehearsal room, where young musicians can learn how to record and master their music with professional equipment and consult it professional sound engineers.

There are around 15 bands rehearsing in the premises of **Papírna**. Lots of **clubs** regularly organize concerts of different genres (some of them are marked on the cultural map attached to the zine). There are music events at **Náplavka** and **Městská plovárna** (open air events on the river bank).

AMADEUS INVESTMENT

Roman Černík powiedział, że jednym z efektów ESK był dla niego sukces referendum przeciwko olbrzymiej galerii handlowej Corso Center, która według planów miała powstać między centrum miasta a dworcem głównym.

Jest to olbrzymia przestrzeń, obecnie służąca za parking. Wcześniej istniał tam dom kultury Invest, który został sprywatyzowany a następnie zburzony. Firma developerska Amadeus Investment planowała postawienie tam olbrzymiego centrum handlowego. Aktywiści wszelkiego rodzaju kategorycznie sprzeciwiali się inwestycji. Dzięki ESK byli bardziej zjednoczeni, a ich głos silniejszy. Zorganizowali oni referendum, w którym Pilźnianie zdecydowali, że nie chcą galerii handlowej (ponad 41% mieszkańców było przeciw!). Miasto wstrzymało inwestycję, a developer zażądał od miasta prawie 2 bilionów koron czeskich za poniesione straty. Po trzech latach postępowania sądowego (w maju 2016), sąd zdecydował, że miasto nie musi nic płacić!

AMADEUS INVESTMENT

Roman Černík said that for him one of the effects of the ECoC was the success of the referendum against huge shopping mall Corso Center which was planned to be built between city center and main train station.

It's a huge space, which now serves as a parking space. Before it was a culture house called Invest, which was privatized and then demolished. The plan of the developer Amadeus Investment was to build there a huge shopping mall. Activists from different fields were totally against this investment. And because of the ECoC, they were more united and their voice was more powerful. They organized a referendum in which Pilseners decided that they didn't want a shopping mall (more than 41% of citizens were against!). The city halted the investment and the developer demanded from the city nearly 2 billion Czech crowns for his loss. And after three years of the trial (may 2016), the court decided that the city don't have to pay anything!

DZIAŁANIA STUDENTÓW

Wywiad z Lukášem Kellnerem asystentem na wydziale nowych mediów FDULS. i aktywnym artystą nowych mediów

Studenci:

Studenci przychodzą tu, uczą się, zdobywają jakąś wiedzę i wtedy odchodzą. Uczą się, dochodzą do pewnego punktu, a wtedy wyjeżdżają do Pragi albo w inne miejsce. Dla nas, nauczycieli, to nieco frustrujące – widzimy postępy, jesteśmy ich częścią, a rezultaty nie pozostają. Mamy tu skumulowaną energię, pytanie jak ją tutaj zatrzymać. W Pilźnie jest około 15 000 studentów kierunków technicznych, którzy mają tu przyszłość dzięki przemysłowi. Mamy też 400 studentów kierunków artystycznych, których przyszłe zatrudnienie nie jest tak oczywiste. Współpraca między przemysłem a FDULS jednak istnieje. Na przykład dżajnerzy przemysłowi współpracują z fabryką Škody, a niektóre z ich projektów są realizowane. Jest też współpraca

między firmą Reus (duża drukarnia) a studiującymi komiks i ilustrację. Nasi studenci pracują w Techmanii, pracowniach rekonstrukcyjnych, jest kilka osób w DEPO2015. Mnóstwo z nich to freelancerzy.

Galeria Suterena

To było jak Petrohrad 2. Był to częściowo pomysł studentów. Zrozumieliśmy wskazówkę. Byliśmy studentami Dušana Zahoranskiego, który uczył nas, jak “żyć sztuką”, jak być artystą (w przeciwieństwie do studentów wydziału pedagogicznego, którzy potrzebowali tylko umiejętności). Nasze atelier mieściły się w piwnicach dzisiejszej Galerii Ladislava Sutnara, a Dušan wpadł na pomysł, by otworzyć tam przestrzeń wystawienniczą – chciał pokazać prace osób z obrzeży oficjalnej pilzneńskiej sceny artystycznej i studentów. Organizował tam pokazy i czytania. I tak się zaczęło. I działało to nawet kiedy Dušan już nie uczył. Funkcjonowało tak przez kolejne dwa lata, a skończyło się, kiedy wydział przeniósł się tutaj, do Borów. Wtedy miejsce przekształciło się w galerię Vestředu.

STUDENTS ACTIVITY

Interview with Lukáš Kellner, assistant in new media department at the FDULS, active new media artist

Students:

Students come here, they learn, they start to know something and then they go. They are learning and getting to some point and then they go to Prague, or anywhere else. It's a bit frustrating for us, teachers — we see the progress and we are a part of it and then the results are gone. We have the energy cumulated in here, but there is a question of how to keep it here. There are around 15 000 technical students in Pilsen and

they have future here, because of the industry. And we have 400 art students whose future employment is not so obvious. But there is a cooperation between the industry and the FDULS. For example industrial designers are cooperating with Škoda factory and some of those students projects are being realized. And there is a cooperation between Reus company (a big print house) and comics and illustration students. Our students work for Techmania, for reconstruction studios, there are some in DEPO2015. Lots of them are freelancers.

Suteren Gallery

It was like Petrohrad 2. It was partially a students' idea. We got a hint. We were students of Dušan Zahoranský, who

taught us how to “live art”, how to be an artist (in contrast to the attitude of students of pedagogical faculty, who just needed the skills). We had ateliers in the basements of today's Ladislav Sutnar Gallery and Dušan came up with an idea to make there an exhibition space — he wanted to show works of people from the outskirts of the official Pilsener art scene and students. He organized shows and readings in there. And that's how it started. And it worked even when Dušan wasn't teaching anymore. It was working for the next two years and it stopped when the faculty moved here, to Bory. But it transformed into the Vestředu gallery.

VESTŘEDU

studencka galerie FDULS
Martinská 3
Plzeň
www.vestredu.cz
vestredu@vestredu.com

Eliška Pánková
Nicole Dejmková
Jan Chabr

„Galeria Vestředu jest młodą przestrzenią kulturalną, prezentującą publiczności sztukę współczesną. Została założona w 2013 roku przez studentów Ladislava Sutnara z wydziału Dizajnu i Sztuki, przy wsparciu fundacji Vodafone. Od początku zarządzana i organizowana jest wyłącznie przez studentów. Galeria nie funkcjonuje zatem jedynie jako platforma dla młodych artystów, ale również jako inkubator aspirujących kustoszy, kuratorów i managerów. Naszym celem jest połączenie świata studenckiego, często pozostającego na obrzeżach miasta, z życiem społecznym centrum. Zainspirowani tradycją życia studenckiego, wyznaczyliśmy środę jako dzień kulturalny, kiedy to nasi goście mogą przyjść na wernisaż, wykład, warsztaty czy inne wydarzenia. Staramy się skonfrontować artystów z publicznością jak i z innymi twórcami poprzez dyskusje i debaty edukacyjne”. *

* www.vestredu.cz

VESTŘEDU

the FDULS student gallery
Martinská 3, Plzeň
www.vestredu.cz
vestredu@vestredu.com

Eliška Pánková
Nicole Dejmková
Jan Chabr

“The Vestředu gallery is a young cultural space presenting contemporary art to public. With the Vodafone foundation support, the gallery was founded in 2013 by students of Ladislav Sutnar Faculty of Design and Art. It has been managed and organized exclusively by students ever since. Therefore the gallery doesn't operate only as a platform for young artists, but also an incubator for aspiring custodians, curators and managers. Our

goal is to connect student world, which often happens on the edge of the city, with social life in the city center. Inspired by students' lifestyle tradition, we set Wednesday as the main cultural day, when our visitors can attend vernissages, lectures, workshops and other events. We try to confront artists with public and with other artists as well through discussions and educational debate”. *

* www.vestredu.cz

ESK

Panelowa struktura projektu stanowiła dla mnie pretekst do postawienia pytań, które pewnie gnębią wszystkich zaangażowanych w kulturę we Wrocławiu. Pytań o to, jak jest “już po wszystkim”, rok po ESK, kiedy emocje opadły, ludzie zdążyli odpocząć i nabrać dystansu do tematu. Wciąż za wcześnie, by mówić o trwałości projektu, jednak zapytałam swoich rozmówców o zdanie. Początkowo ich odpowiedzi bardzo mnie zdziwiły...

Roman Černík:

Zwycięstwo Pilzna było niespodzianką, nikt się w istocie tego nie spodziewał. Myśleliśmy, że tytuł otrzyma Ostrava, Brno albo Český Krumlov. Myślę, że skierował uwagę społeczności na kulturę, a rada miasta otworzyła się bardziej na niezależnych działaczy kulturalnych. Istnieją małe granty, projekty czteroletnie i tym podobne. Praca w kulturze jest teraz łatwiejsza. Powiązania między głównymi instytucjami a polityką się nieco rozluźniły, więc finansowanie stało się bardziej demokratyczne, projekty muszą być przejrzyste i dobrze przygotowane. Wiele rzeczy zdarzyło się w przestrzeni publicznej, na przykład Festiwal Cyrkowy czy Festiwal Świata. Nikt nie robił wcześniej takich rzeczy. Nie było dni sąsiedzkich, które wciąż działają całkiem nieźle/ Ludzie się spotykają, jedzą razem. ESK stworzyło nowe miejsca pracy, zatem młodzi ludzie mogli zbliżyć się do produkcji kultury. Wielu z nich, jak niektórzy z moich studentów, wciąż pracuje w kulturze. Istnieje też naprawdę interesujący program rezydencjalny.

THE ECOC

Parallel structure project was for me a pretext to ask questions that probably trouble all those, who are involved in culture in Wrocław. Questions about what is it like “after all”, a year after the ECoC, when emotions have subsided, people could rest and get some distance to the issue. It's still too early to talk about sustainability of the project, but I was asking my interlocutors about their opinion. And their answers were quite surprising for me in the beginning...

Roman Černík:

The victory of Pilsen was a surprise, nobody had expected that actually. We were thinking that the title would go to Ostrava, to Brno or Český Krumlov. I think it focused the public attention on culture and the city council started to be more open for independent culture operators. There are small grants, those 4 years projects and so on. It's easier to work now in the field of culture. It made the links between the main institutions and politics a little bit looser, so the founding started to be more democratic, the projects have to be transparent and well prepared. A lot of things happened in the public space, like the Circus festival or

the Festival of Light. No one was doing it before. There were those Neighbors days, which are still working pretty well. People are meeting, eating together. The ECoC also created a new employment, so young people could get closer to cultural production. Many of them are still working in culture, like some of my students. There is this residential program, which is really interesting.

Helena Dienstbierová Šimicová:

Everyone had different point of on what the ECoC should be. And those differences were even more visible because of the often changes

Helena Dienstbierová Šimicová:

Każdy ma inne spojrzenie na to, czym powinna być ESK. Te różnice były o wiele bardziej widoczne z powodu częstych zmian w zespole. Zapoczątkowały one jednak debatę na temat kultury w mieście. Zaczęliśmy poważnie się jej przyglądać. Mieliśmy długoterminowy program rozwoju kultury, który naprawdę działał. Zaczęliśmy nad nim pracować i się do niego odwoływać. W ESK chodziło o nowe możliwości, które dostali ludzie – prowadzone były kursy z zarządzania kulturą, wiele się nauczyliśmy, a organizacje się sprofesjonalizowały. Ludzie nauczyli się aplikować o granty. Współpraca między jednostkami kulturalnymi się zacieśniła, chociaż z drugiej strony, jako że system jest bardziej otwarty, wzrosła konkurencja. Jest jednak bardziej demokratycznie – wcześniej czasem odnosiłam wrażenie, że aplikowanie o pieniądze nie ma sensu, bo wiedziałam z góry, kto je dostanie. Myślę, że ogólnie ESK była świetnym doświadczeniem, pokazała możliwości tego miasta. Pytanie brzmi, czy jej wpływ będzie trwały.

Jiří Kunc:

ESK otworzyła mieszkańcom Pilzna oczy na nowe rzeczy. Myślę, że to ważne. Działy się tu duże i piękne rzeczy. Ludzie mówią, że wiele rzeczy było za drogie. Jednak moim zdaniem była to szansa dla ludzi zatrudnionych w branży kreatywnej, by się pokazać, pojawić na scenie międzynarodowej i zdobyć nowe możliwości i kontakty. Myślę też, że to się szybko zwróci.

Honza Chabr:

Dla mnie była to próba urzeczywistnienia idei sztuki. Pokazało to ludziom, że kultura nie istnieje jedynie w galerii, ale też na ulicy, na brzegu rzeki czy na przedmieściach. Pokazało to ludziom, że oni też mogą być częścią kultury.

Jakub Mareš:

Bardzo mi się podobało, cyrk i duże akcje, było świetnie. Jednak według mnie nie było tam wystarczająco wielu trwałych projektów. Proporcja między fajerwerkami a trwałymi działaniami powinna być inna. Więcej pieniędzy należało przeznaczyć na miejscowe osoby

of the team. But it raised the debate about the culture in the city. We started to seriously look at it. We had this long-term program of culture development prepared and it was really in use. We started to really work with it and refer to it. The ECoC was all about the new possibilities people got – there were courses of Art management, we learned a lot and the organizations professionalized. People learned how to apply for grants. The cooperation between cultural agents raised, but on the other hand as the system is more open, it got more competitive as well. But it's more democratic – before, sometimes I had the feeling that there is no point of applying for money because I already knew who will get it. I think that in general the ECoC was a great experience, it showed the possibilities of this city. The question is if its impact is sustainable.

Jiří Kunc:

Because of the ECoC people in Pilsen opened their eyes at the new things. And I think that it's important. There were big and beautiful things happening here. People say that a lot of things were too expensive. But in my opinion it was a chance for people working in the creative industry to show up, to appear on the international scene and gain new possibilities and contacts. And I think that it will turn back soon.

Honza Chabr:

For me it was an attempt to actualize the concept of art. It showed people that culture is not only in the gallery but also on the street, on the river bank or in the outskirts of the city. It showed people that they can be a part of culture as well.

Jakub Mareš:

I liked it a lot, the circus and the big actions, it was great. But for me there was not enough sustainable projects. The proportion between fireworks and the sustainability should be different. There should be more money spent on the local people instead on the tourist, who came here and went out. In the beginning of the application process, the program was full of participative projects. But during the time the team has changed and the program as well. The new people were not from Pilsen, which changes a lot. Of course they made the program richer, more professional and qualitative, but it wasn't about the Pilseners anymore.

zamiast na turystów, którzy przyjechali tu i odjechali. Na początku procesu aplikacyjnego program pełen był działań partycypacyjnych. Jednak z czasem zespół się zmienił, a z nim program. Nowi ludzie nie pochodzili z Pilzna, co wiele zmienia. Oczywiście wzbogacili program, sprofesjonalizowali i podnieśli jego jakość, ale nie dotyczył on już Pilżnian.

Wywiad z Petrem Šimonem, managerem kultury, byłym członkiem zespołu realizacyjnego ESK (Manager Projektów Międzynarodowych)

„Roman Černík zaproponował mi dołączenie do zespołu aplikacyjnego ESK. Tak to się zaczęło. Muszę jednak przyznać, że wtedy nie wiedziałem zupełnie nic o ESK, więc była to dla mnie w pewnym sensie duża rzecz. Nie wiem czy przyjąłbym tę propozycję, gdybym wiedział więcej.”* →

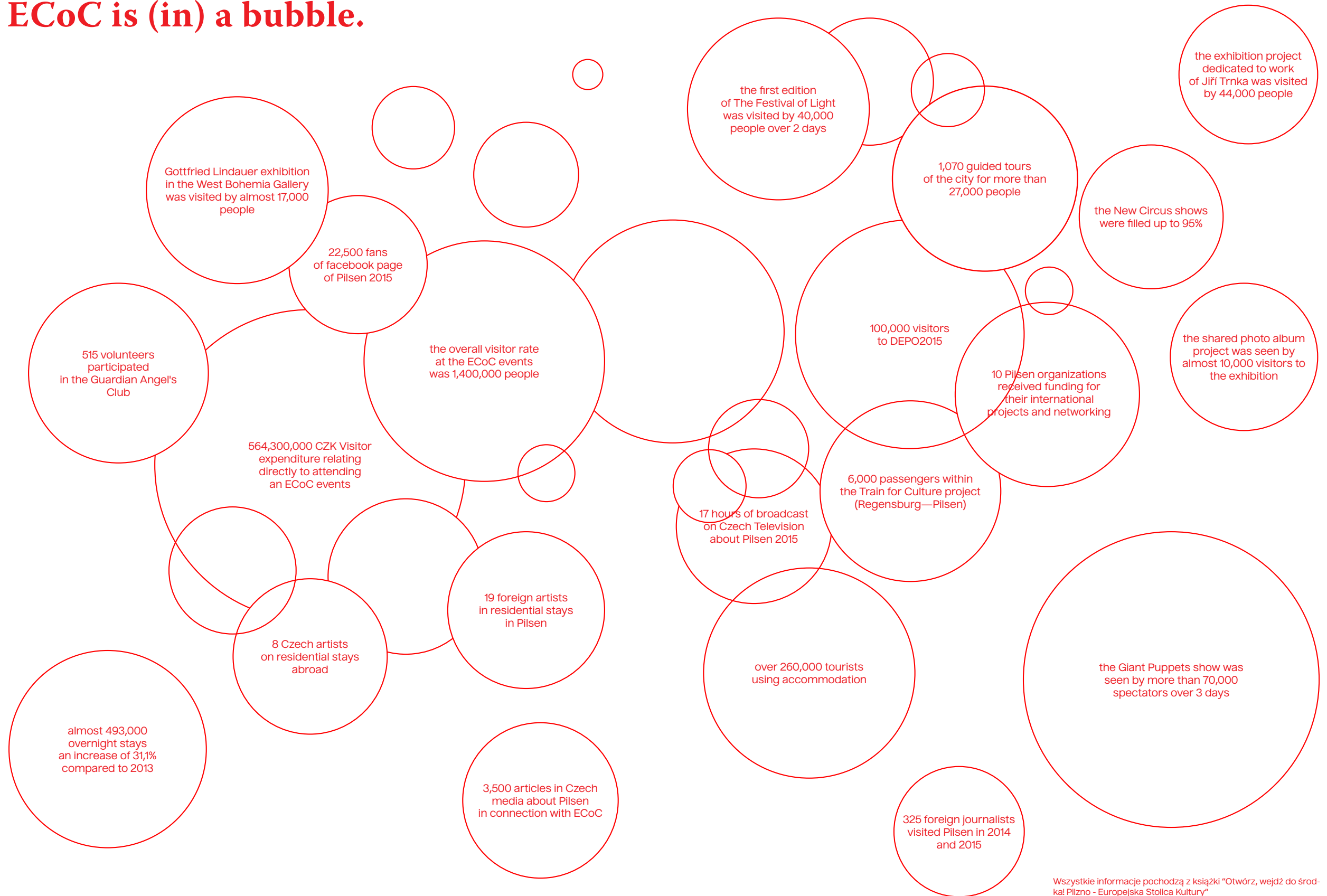
* <http://www.ahoj.info/article/interview-s-petrem-simonem>

Interview with Petr Šimon, cultural manager, previous member of the ECoC realization team (International Projects Manager) “Roman Černík offered me to join the ECoC application team. And that's how it all started. I need to admit though, that back then I didn't know anything about the ECoC in general, so for me it was kind a big thing. I do not know if I would have accepted the offer, if I knew more.”

Some students from the faculty say that the ECoC was an expensive pop festival. What do you say?
I would be surprised if they would say anything different;). Everybody was waiting for anything else and it's impossible to satisfy everyone. So they are right when they say they are not satisfied – cause maybe their expectations were not fulfilled. Recently I was talking to a guy who in the beginning said, that it was horrible, but then he counted several things he liked. There were things I didn't like neither of course, like the new theatre building, it's an opportunity wasted. But those projects, like ECoC, are constructed to satisfy everyone. But it's impossible. I would be surprised if someone would be totally satisfied.

They also say that it wasn't about ART. That it was a too much a festival for masses.
Hehe, that's it! And the “ordinary” citizens say that it was too intellectual. So once again – it's a matter of expectations.
I think that in Wrocław one of the biggest problems is communication between the ECoC team and the smaller actors and the city. How is it here?
It's a problem, but not the only one. There were a lot. This is such a huge project and no one really knows how to deal with it. The ECoC was the first cultural project of this scale in Czech Republic, this complex and big. There is for example the Karlovy Vary film festival, but as it's better defined as a product, it's easier to implement. →

ECoC is (in) a bubble.

Wszystkie informacje pochodzą z książki "Otwórz, wejdź do środka! Pilzno - Europejska Stolica Kultury"

All information comes from the book "Open, come inside! Pilsen - European Capital of Culture"

Niektórzy studenci wydziału mówią, że ESK była kosztownym popowym festiwalem. Co ty na to?

Zdziwiłbym się, gdyby powiedzieli cokolwiek innego [śmiej]. Każdy oczekiwał czegoś innego, a nie można wszystkim dogodzić. Mają więc rację, kiedy mówią, że nie są zadowoleni – bo być może ich oczekiwania nie zostały spełnione. Rozmawiałem ostatnio z gościem, który powiedział na początku, że było okropnie, ale potem wymienił wiele rzeczy, które mu się podobały. Oczywiście były rzeczy, które mi też się nie podobały, jak nowy budynek teatru, który jest straconą szansą. Projekty jak ESK są tak skonstruowane, by zadowolić każdego. Jednak to niemożliwe. Zdziwiłbym się, gdyby ktokolwiek był zupełnie zadowolony.

Mówią też, że nie chodziło w tym o SZTUKĘ. Że był to raczej masowy festiwal.

Haha, właśnie! A „zwykli” ludzie mówią, że był przeintelektualizowany. Znowu więc – to kwestia oczekiwań.

Myślę, że jednym z największych problemów we Wrocławiu jest komunikacja między zespołem ESK a mniejszymi ciałami i miastem. Jak to tutaj wygląda?

Jest to problem, ale nie jedyny. Było ich wiele. Jest to ogromny projekt i nikt tak naprawdę nie wie, jak sobie z nim poradzić. ESK była pierwszym projektem kulturalnym na taką skalę w Czechach, tak złożonym i dużym. Na przykład w Karlovych Varach odbywa się festiwal filmowy, jednak lepiej określić go jako produkt, jest łatwiejszy do wdrożenia.

Słyszałam, że niektórym instytucjom, działającym długo przed ESK, nie udało się wziąć udziału w przygotowaniach. W większości przypadków z własnej winy, ale też z powodu braku zainteresowania ze strony organizatorów.

Ale każdy dostał dokładnie to, co gotowy był dać. Zwracasz na siebie tyle uwagi, ile jesteś w stanie jej sam zainwestować. To jak z Facebookiem – jeżeli publikujesz tylko zdjęcia kotków, na swoim wallu będziesz widział tylko zdjęcia kotków.

A jak wyglądało konsultowanie projektu z sektorem organizacji pozarządowych? Czy miasto chciało rozmawiać z aktywistami kulturalnymi? Udało się to?

Właściwie to reprezentanci organizacji pozarządowych zgłosili się do miasta z propozycją zorganizowania ESK (Roman Černík). Mieliśmy polityczne wsparcie ze strony jednego polityka, ponieważ na początku nikt inny w to nie wierzył. Więc potem wiele osób z organizacji pozarządowych zaczęło pracować dla miasta i była to dosyć schizofreniczna sytuacja. Niektórzy nie mogli tego znieść i odeszli, jak Roman. Niektórzy zostali. Jak ja. Odszedłem miesiąc temu, po ośmiu latach pracy przy ESK.

Jednym z celów ESK było pokazanie ludziom, że Pilzno jest interesujące, jednak wciąż jest za wcześnie, by stwierdzić, czy to się udało. Mieliśmy pierwszy długoterminowy program rozwoju kultury w Czechach, który został napisany przez ludzi jak Roman Černík, czy reprezentantów innych instytucji kultury. Był to zatem dokument partycypacyjny. Rozpisany został na

lata 2009–2019, a ESK była jednym z jego celów. Teraz powstanie nowy program i zobaczymy, co będzie zawierał.

Więc ostatecznie jesteś zadowolony z rezultatów ESK?

Tak, muszę powiedzieć, że jestem zadowolony z efektów ESK. Ale musimy rozwinąć to, co zaczęliśmy lub pomagaliśmy tworzyć. Mówiąc metaforycznie, byliśmy poniżej zera, a teraz jesteśmy na zerze albo na plus dziesięć. ESK była tylko inicjatorem, dobrym punktem wyjścia.

I've heard that some institutions, which were active long before the ECoC didn't make it to join the preparations. Mostly just because of their own fault, but also because of lack of interest from the organizers side.

But everyone got just what they were ready to give. You get the same amount of attention you are ready to invest. It's like with facebook — if you post only photos of kittens, then what you will see on your wall will be photos of the kittens.

And how it was with consulting the project with NGO sector? Did the city wanted to talk to the cultural activists? Did it work?

Actually, here it was the NGO representatives who came to the city with proposal to organize the ECoC (Roman Černík). And we had a political support in one politician,

cause in the beginning no one else believed in it. So later lots of people from NGO started to work for the city, and it was quite a schizophrenic situation. Some of them couldn't bear it and quit, like Roman. Some stayed. Like me. I quited a month ago, after 8 years of work for the ECoC. One of the goals of EcoC was to show the people that Pilsen is interesting. But it's still too early to say if it worked successfully or not. We had a first long-term culture development program in Czech Republic, and it was written by people like Roman Černík or by the representatives of the culture institutions. So it's a participative document. It was written for years 2009 — 2019 and the Capital of Culture was one of the goals.

Now the new program will be written and we will see what it will contain.

So in the end are you satisfied with the outcomes of the ECoC?

Yes, I have to say I'm satisfied with the effects of ECoC. But we have to develop what we have started or helped to create. Metaphorically speaking, we were under zero, and now we are on zero or on plus ten. The ECoC has been a trigger, a good starting point.

